

SOČA

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.40
Pol leta „ 2.20
Četrt leta „ 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „poslanicah“ se plačuje za navadno tistopono vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje širke po prostoru.

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakararnah na Starem trgu in v Nonski ulici in v prodajalnicah Likarja v Semeniških ulicah h. št. 10.

Štampari naj se pošiljajo uredništvu, naročnica pa opravitniku „Soča“, ž. g. Andreju Tabaj-u Via Canonica N. 8 v Št. Roku v Gorici.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovojno frankujejo. — Delavcem in drugim nepremišljenim se naročnica sniža, akose oglase pri opravitelju.

Lastništvo „Soče“.

Z odstopnim pismom od 28. januarja 1878 je kupil gosp. M. kot zastopnik društva od gosp. Viktorja Dolenca po njem za „Sočo“ vloženo kavcijo in lastništvo „Soče“.

V vlogi do c. k. okr. glavarstva v Gorici od 23. februarja 1878 št. 2149 so naznanili novi lastniki, lastnoročno podpisani, to spremembo lastništva in kavcije „Soče“, kar je c. k. okr. glavarstvo z odlokom od 27. februarja 1878 št. 2149 vzelo na znanje; c. k. okr. glavarstvo je to naznanilo ob enem c. k. državnemu pravništvu in dostavilo, naj gosp. M. kot zastopnik društva potrebno včini, da se kavcija prepíše na njegovo ime pri c. k. davkariji v Gorici. To se je tudi zgodilo, kar potrjuje c. k. glavna davkarija v Gorici s pričevalom od 16. oktobra 1889.

Iz iste vloge je razvidno, da je bilo omenjeno društvo sestavljeno iz petih gospodov.

Leta 1880. so izstopili trije lastniki iz društva in prejeli tudi svoj delež kavcije; mesto izstopivših treh gospodov solastnikov so dopolnili trije drugi gospodje kavcijo in postali solastniki „Soče“, kar spričujejo izjave dotičnih gospodov, ki so iz društva izstopili; sprememba kavcije je pa razvidna iz odloka c. k. okr. glavarstva v Gorici od 22. aprila 1880 št. 4821.

Leta 1881 odstopil je gosp. solastnik „Soče“ M. drugemu gospodu vse svoje lastniške pravice do „Soče“ in si pridržal le lastništvo do svojega deleža kavcije, ter ostal še nadalje zastopnik lastnikov „Soče“ gledé kavcije in prejemanja odrezkov (kuponov) od obligaciji vloženi za kavcijo.

Kar se tiče pa izdajanja in vredništva „Soče“, postavili so lastniki „Soče“ za pooblastnika gosp. dr. Josipa Tonklija v Gorici.

Vse spremembe izdajatelja, odgovornega vrednika in vrhovnega vodstva „Soče“ so se vršile

s privoljenjem lastnikov po imenovanem pooblastniku; in zadnji od njih imenovani izdajatelj in odgovorni vrednik je bil gosp. Mataj Koršič, kakor je razvidno iz vloge do c. k. okr. glavarstva v Gorici od 6. oktobra 1883 št. 13530.

Sprememba izdajatelja pa, naznanjena c. k. okr. glavarstvu v Gorici od 30. julija 1889 št. 11026, vršila se je brez vedenja in brez privoljenja lastnikov „Soče“ in njih pooblastnika; in ker lastniki „Soče“ niso odobrili te spremembe, odstavili so gosp. And. Gabrščeka od izdajateljstva „Soče“ in imenovali spet za izdajatelja in odgovornega vrednika gosp. Mateja Koršiča ter preskrbeli novo vrhovno vodstvo za „Sočo“.

Ob enem bodi izjavljeno, da niso lastniki „Soče“ nikdar zahtevali za se čistih dohodkov „Soče“, kateri, ako jih je kaj bilo, so pripadali vrhovnemu vodstvu lista.

Toda tudi vrhovno vodstvo ni bilo nepretrgano v eni in isti roki.

Več let je bilo izročeno po pooblastniku lastnikov gosp. dr. Gr.—; konec meseca junija leta 1887 se je g. dr. G. temu vodstvu odpovedal in je izročil v roke pooblastniku lastnikov „Soče“. Ta je izročil vodstvo gosp. L., kateri je je opravljal od 1. julija 1887 do konca julija 1888.

Pooblastnik lastnikov „Soče“ je v tisti dobi odvezel gosp. L. breme tega vodstva in je zopet izročil gosp. dr. Gr.—, kateri je to nalogo opravljal od 1. avgusta 1888 do 30. julija 1889.

Gosp. dr. Gr.— je dne 30. julija 1889 sicer odložil prevzeto vodstvo „Soče“, a ni ga zopet izročil pooblastniku, ampak dal je izdajateljstvo „Soče“ gosp. And. Gabrščeku brez vedenja in privoljenja lastnikov „Soče“, brez vedenja in privoljenja od njih postavljenega pooblastnika.

Iz tega je razvidno, da gosp. dr. Jos. Tonkli ni nikdar hotel in tudi sedaj noče polastiti se „Soče“, niti se je polastiti sploh, niti na nepričakovan način; kar je on storil kot pooblastnik lastnikov „Soče“, storil je le, je to njegova dolžnost, v brambo lastnikov „Soče“, nič več nič manj.

Dostavljamo še, da se vsi tukaj navedeni dokumenti hranijo pri c. k. okrajnem glavarstvu v Gorici.

Sedaj naj sodijo častiti čitatelji sami, kdo se hoče na nepričakovan način polastiti „Soče“.

Državna šola.

V kratkem se imajo naši viši cerkveni pastirji sniti na Dunaji k skupnemu posvetovanju. Kakor se za gotovo pripoveduje, bode predmet njih razgovaranja tudi javna šola. Vsaj verjetno je. Šolsko vprašanje trka vedno silniše na vrata velike zbornice na Dunaji, v kateri se odločuje vsoda avstrijskih narodov. Liechtensteinov predlog je lani provzročil veliko gibanja. Liberalci po vsem cesarstvu — brez razlike narodnosti — so vse žile napeli, da bi odbili prvi naskok, ki se je imel narediti z razvpitim predlogom na njih dvajsetletno zistemo. Priskočila jim je vlada na pomoč. Minister Gauč je predložil meseca maja znano preosnovno šolskega zakona, ki pa bistveno ničesar ne preminja. Hotel je katoličane pomiriti, potolažiti. Liberalci so se odahnili od Liechtensteinovega strahu. In ko se je pred kratkim knez Liechtenstein celó popolnoma odtegnil javnemu življenju, so se začeli tolažiti se sladko nado, da bo ž njim šolsko vprašanje za vselej pokopano.

A tako ni, tako ne bo. Katoliška ideja ne deli vsode posameznih mož, ki se vzdigajo in padajo; ona ima sama v sobi nezrušljivo silo, začasno sicer lahko zatemni, toda prej ali ka-

LISTEK.

Krvavo stegno v trinajstih poglavjih.

Prvo poglavje. V tem se razloži, kako se je krvavo stegno leta 1884. prikazalo papežu v Rimu, in kako je je ta popisal. —

Kakor sem ti vže zadnjikrat povedal, se krvavo stegno rado skriva, in posebno srečen mora biti človek, da je vsaj od zdej vidi za en hip. Le kdor zna „coprati“ ali čarati, se mu morda posreči, da si krvavo stegno vpokori za več časa. Coprati učijo se pa, kakor gotovo vže veš, v deseti šoli. Znati morajo to vsi dohovni. In nekje — če se ne motim v Sneduljah — so enkrat celó trdili, da ni pravi duhovnik, kdor ne zna pregaati čarovnic, ko delajo točo. Bilo je o sv. Ivani. Nagromadili so se nad njih vinogradi črno-zeleni oblaki. Tedaj je začelo grmeti in bliskati. Šumelo je, kakor iz pekla. In huš! huš! letale so iz kraja v kraj čarovnice v belih haljah — nekateri so jih videli. Kmalu potem se vsuje debela toča, sklestila je vse, največ pa gospodu župniku; ker brž jutro so šli ga tožit v mesto, da jim ni odvrnil toče. Od tedaj mu ni bilo več prestati, moral se je odpraviti. Sneduljani pa so vsakemu novemu župniku stavili prvi pogoj, da jim bo odvrščal točo.

Potem takem se pa samo ob sebi razume, da znajo škofje še bolj coprati. Kaj pa še iz papež? Njemu so podvrženi vsi strahovi, vse copruice in kar je še več tistega ponočnega prebivalstva. In gotovo tudi krvavo stegno. Papeži so si je vže večkrat pripoprati, da so si je mogli prav dobro ogledati in svetu popisati, kako je. Nobeden pa ni doslej krvavega stegna od zunaj in od znotraj tako natančno pregledal, kakor naš sv. Oče papež Leon XIII. To se je pa zgodilo tako. Poslušaj.

Ti gotovo nisi še bil v Rimu (lani, kakor sem slišal, bi bil sicer tudi ti rad šel z romarji na zlato mažo papeževo, pa denarja ni bilo v mošnjih). No, bil sem pa jaz v Rimu. Kakor gotovo vže veš, dom papežev imenuje se Vaikan. Pri tem domu je seveda tudi vrt. In ta vrt je velik — vraj za dvajset tvojih. Po tem vrtu se vije s peskom posuta cesta, po kateri se papež sprehaja vsak dan. Ko sem bil pred leti pri papeževih, sem tudi jaz to cesto premeril. Tam blizo konec ceste je utica, pod njo stolica. Sem da ima papež navado sedeti se vsak dan. Tudi jaz sem takrat sel na njo. (Lehko tedaj verjameš možu, ki je sedel — na papeževi stolici.) Nasproti papeževe stolice pod cesto je nasajen mal vinograd; mej trtami stoji — če se ne motim — tudi figa ali bruskev. Moralo se je tedaj — vsaj jaz si reč tako mislim — moralo se je prigoditi, da je papež nekega večera, ko je sedel na stolici, kar naenkrat vzdignil roko in s trojnim križem sarotil krvavo stegno, katero so mu je koj prikazalo pod figo. Bilo je to leta

1884, in sicer mesec februarja ali marca, ker vže 20. aprila so prinesli iz papeževe tiskarne dolgo pismo, v katerem je svetu natančno in natančno opisal — krvavo stegno. 1)

— Ti seveda vže misliš, da ti hitro tukaj preborem — papeževo pismo o krvavem stegnu, ker ne premisliš, da papež piše učeno, in ni vse za te, kar visoke glave mislijo. Ne, posnel ti bom le tisto, kar je za te, in s tem bodi zadovoljen.

Strašansko je krvavo stegno; in jaz se le čudim, kako je je mogel papež toliko časa gledati, da ni od groz. vmrl. Naslikal ti je bom s papeževimi besedami samimi. Čuj!

Rodilo se je krvavo stegno — uči papež — pred poldrugim stoletjem, tedaj staro je vže sto in petdeset let. Vže to ni človeško, ker kdo živi več dandanes tako dolgo! Pa poslušaj dalje. Boji se dneva, kakor strupeno zelišče, le tema mu dobro dene. In če tudi kdaj pride na luč, vender pokaže svetu le svojo lepšo, pisano stran. Ker svetohliniti se zna krvavo stegno, da je kaj. Tudi svojim prijateljem se ne kaže kakor le po noči. Prijatelj in služabnikov pa ima dosti, dosti. Cela vojska hodi pred njim v boj, ono pa je daleč tam zad skrito in daje na skrivnem povelja. Ali vsi vojaki morajo se strašno prisego se zavezati, da ne bodo nikomur še besedice zinjili o tem, kar so zvedeli od krvavega stegna ali videli pri njem. In kako zna vabiti

1) Ep. enc. „Mansueti genus“.

snej se spet zakari, spet visoko vplamti. Liechtenstein je del, ideja predloga njegovega živi.

Šolsko vprašanje pregloboko, prebistveno sega v versko prepričanje, v naravno pravo človeško, kakor da bi se dalo od politikov prekričati ali od ministra Gauča z kretnim monovrnanjem zadušiti. Pri enih vratih je bo izgnal, a pri drugih vratih se mu bo pokazalo — še silniše kakor prej.

Naši škofje tedaj se te dni shajajo na posvetovanje. Oni, kot dužni pastirji avstrijskih narodov, postavljeni od Boga, gotovo najboljše vedo, kako razjeda rak liberalne šolske postave krščansko in nraštveno življenje avstrijskega ljudstva. In oni gotovo tudi ne bodo opustili visoko vlado spet opozoriti, kako skrajno potrebno je, da se šolstvo radikalno preosnovi.

Glas škofovski bo imel svoj vspeh. Visoka vlada ga ne bo mogla, ne bo smela preslišati; a našel bo odmeva tudi v desnici našega državnega zbora. In spet bomo doživeli Liechtensteinove dneve, le da se bo tirjatva razlegala še odločniše, jasniše.

**

Sploh se nam zdi, da je pravo naziranje o šolstvu in poduku pri nas še na nizki stopnji, kakor smo v marsikaterem oziru še daleč za družimi evropskimi državami. Res sicer, da izdajamo dosti milijonov za javne šole, a ravno zato moramo revni stan in sužnost, v kateri hlapčuje naše šolstvo, tem bolj obžalovati.

Prvo zlo, za katerim boleha šola in vsa javna vzgoja v Nemčiji in pri nas, ki za Nemci vse posnemamo, je njena popolna odvisnost od države in političnih prememb. Šolstvo vodi in vlada naučno ministerstvo, katero po večini državnega zbora pride in gre. In ker se državnozborna borba vrši mej liberalno in konservativno strank — tudi ministerstvo po tem preminja: zdaj je liberalno, zdaj konservativno. Vsak minister pa skuša državi vtisniti znak svoje stranke, ter pripomoči svojim nazorom k zmagi. In tako se zgodi, da tudi liberalen naučni minister skuša iz šole odpraviti, kar je njegov konservativen prednik vpeljal, ali narobe.

Nikjer pa ni strankarsko, od politike navdihnjeno preminjanje tako osodepolno za narode in državo, kakor v učnem ministerstvu. Učnega ministra oblast sega do učnih knjig na nižih in srednjih šolah, sega posredno do vseučilišnih stolic. Predmet šolskega poduka je znanost in umetnost; ti imati svoje večne, nepremeljive zakone, neodvisne od političkih strasti in prememb, neodvisne od ministerske volje. Ti zakoni pravega in lepega morajo biti sveti, nedotakljivi. A ravno to prezira, ravno to spravlja v največo nevarnost šolo, kjer vkaže volja parlamentu odgovornega ministra.

ljudi na svojo stran krvavo stegno! Kjer upa, da bo kaj, se dobrika in govori medeno, da vse očara; tudi učeno govori, ko je treba. Celó moliti zna, razlagati evanĝelij, prejemati sv. sakramente krvavo stegno.

Pa gorje mu, kdor verjame krvavemu stegnu. Ono se krščeno ni, ker se ga žegnana voda še ne prime. Niti ne veruje na sveto Trojico, niti v Jezusa Kristusa, ono črti Mater Božjo in svetnike. Njemu ni nič mar, tudi če kdo trdi, da je človek opica. Ne porajta se za nebesa, ne za pekel; zatorej uči, da se mora človek na zemlji veseliti in uživati, dobro jesti, piti, plesati, malo delati. Ako pa nimaš, dovoljuje ti krvavo stegno, da vzameš se silo; da, če bi on vkažalo, bi se moralo vže jutre vse premoženje bogatinom vseti in po enako razdeliti mej vse ljudi. Bogatine, ki bi se vstavljali, bi krvavo stegno kur podavilo in postreljalo, njih biše požgalo, kakor je delale l. 1871 v Parizu, kjer je gospodarilo en mesec in nekaj dni; kar vlivalo je petrolej po kletih in zažigalo palače.

Sicer uči krvavo stegno svoje ljudi vseh hudobij; v vseh svojih dejanjih kaže ostudnost, vse njegovo počenjanje je zlobno in hudobno. In vse bi hotelo se svoje hudobije okužiti. Ono se vriva v družino, ono hoče gospodariti v slovtvu, v politiki, ono skuša pod se spraviti šolo.

Krvavo stegno sovraži vsako državo, posebno pa tisto, kjer vkaže kralj ali cesar, kakor pri nas. Zarotilo se je pred leti in priseglo: Avstrija se mora

Naravno. Koliko učnih ministerstev sledi dandanes eno za drugim v teku tridesetih let, ministerstev konservativnih pa liberalnih! Prva odobrujejo za učno rabo knjige krščanskega značaja, druga ravno nasprotno! Tako se postavno dovoljujejo in v javni poduk vvajajo te in one knjige, s knjigami pa ta in ona načela, te in one zisteme; odvisno je vse od trme in začasnega prepričanja učiteljev in nadzornikov. Vsled tega omahuje javni poduk mej raznimi zistemami, ki se nerekokrat izključujejo; zdaj se povzdiga Kant, zdaj Herbart, zdaj Darwin, zdaj Voltaire, zdaj materijalizem, idealizem itd. itd. Nikdar se pa dijakom ne pove, kaj je to ali ono, tako, da nimajo le o eni reči jasnega pojma, niti ne vedo česa se držati!

Po taki šolski vzgoji brez enotnega smotra se mladi duhovi zmedejo, ničesar jasno ne razumejo, in ker se razni, nasprotujoči nazori v glavi križajo, se mora počasi omajati spoštovanje do resnice, vdušiti vera v njeno objektivnost. Breznačelna vzgoja naredi tudi dijake breznačelne, in ker je načelnost prvi pogoj značajnosti in nraštvenosti, je državna šola nesposobna odgojevati, vtrjevati prave značaje. Kam mora pa priti država, kam društvo po breznačelnih, breznačajnih možeh!

Težiti bi morali tedaj v Avstriji najprej po tem, da se šola in javni poduk kar mogoče oprosti železnih verig državnih ter postavi na stališče od politike neodvisno. Posilni šolski zakon, šolski monopol z učnim ministerstvom, kakor je to vvedla moderna liberalna država, je vnebovpijoča krivica nasproti starišev in družini.

Čudno, da je Evropa sprejela od svobodne Anglije konstitucijo, a iz te konstitucije izpučila ravno to, kar je v nji najdragoceniše: od države in njene politike neodvisno šolo, prostost poduka! Učnega ministerstva angleška vstava ne pozna. Najviši šolski vrad je tako zvani „vzgojevalni odsek tajnega sveta.“ Delovanje tega vrada pa nikakor ne obstoja v vladanji in centralizovanji šolstva, ampak v podpiranji in v spodbujanji privatnih šolskih društev. Najviše šole, kakor vseučilišča v Oksfordu, v Cambridgeu itd., kolegiji v Etonu, Harrovu itd., so od države neodvisne in imajo v zmislu vstanovnih pisem cerkveni značaj. Ljudsko šolstvo vodijo privatna šolska društva. Takih društev je deset; največe je „nacionalno šolsko društvo,“ ki je l. 1874 v svojih šolah štelo 1.573.831 otrok. Vlada ne vriva takim privatnim šolam svojih nadzornikov, ako same tega ne želé. Njih vrhovno vodstvo imajo škofje. Duhoven ima celó pravico učitelja odstraniti in prepovedati rabo šolskih knjig.

razdejati. Ono je vže pred sto leti trdilo, da ljudje na zemlji ne bodo pri srečni, nego takrat, ko se bo zadnji kralj zadavil s črevom zadnjega duhovnika!

Tudi duhovnikov ne more videti krvavo stegno. Tiste razkolniške, ki imajo ženo in družino, pope namreč, — kakor pravijo, da bo prišel eden v Podrago, no, take še se — le katoliških ne more strpeti; poženilo bi jih rado vže danes vse; ker pa tega nebejo, jih črti, zmerja jih za farje! Pred vsem se pa zaganja krvavo stegno v rimskega papeža. No, vže vemo, zakaj. Vé namreč in je moralo vže tolikokrat skušati, kako mu zna papež zacoprat, da se ne more še ganiti, dokler mu vsa rebra pretipa in sešteje vse žile. Zato se je pa tudi strašno nad papežem maščevalo krvavo stegno. Odjelo mu je deželo za deželo, poslednjič se je privarilo v Rim, da ga še tam plaši. On pa malo ali nič ne porajta za vse to.

Sploh, če smemo govoriti, kakor imaš ti navado: sam zlodej iz pekla mora biti v tem krvavem stegnu! In res, nisi se motil ta pot. Vganil si jo. Govoriš resnico, kakor sam papež, ker tudi on pravi, da sam hudičev duh napihuje krvavo stegno, da črt, s katerim sovraži papeža in cerkev, je satanov črt; in kraljestvo krvavega stegna je kraljestvo — satanovo!

Vidiš tedaj, kam smo prišli. Sam hudič straši ljudi pod krvavim stegnom! Huj, krvavo stegno, kdo je vedel, da si tako! Da, tako je, videl in popisal je je papež sam, in njemu moramo verjeti. Zatorej pa, ko bi se ti imelo spot pod kakim drevesom pokarati,

Tako je v svobodni Angliji, ki si je, ako ravno protestantska, vendar ohranila toliko zdravega praktičnega čuta, da razume, kako protinaravno, pogubno je državno, političnim interesom pokoreče se šolstvo!

Deželni zbor goriški.

IV. seja dne 5. novembra 1889.

Točno o 5. uri odpre dež. glavar seja. Došlo je zopet več peticij in prošelj, katere se izročijo deloma peticijskemu, deloma pravnemu odseku v pretres in poročilo.

Kot prva točka dnevnega reda je bila v temeljitev vže zadnjič omenjena, no posl. dr. Gregorčič-u stavljenega predloga zaradi vpeljave verskega poduka na obeh oddelkih dež. kmetijske šole. Poslanec v kratkem govoru pokaže potrebo takega poduka, rekši, da kmetijsko šolo navadno obiskujejo mladenčji, ki so pred kratkim končali ljudsko šolo, ki torej še vedno potrebujejo verskega poduka; dostavi tudi, naj bi poučeval kak duhovnik, ki je gotovo za to najbolj sposoben. Slednjič predlaga, naj se predlog odda pravnemu odseku v pretres. Za predlog je glasovalo vseh 9 navzočih slovenskih poslancev, a proti prav toliko navzočih laških poslancev. Predlog je tedaj padel in ne pride niti v pretres.

Na to poročila v imenu pravnega odseka posl. Čerin o prošnji cestnega odbora tolminskega, da se most čez Idrijco pri Tribuži vrati med sladovne. Predlog se sprejme brez vgovora koj tudi v tretjem branji. Tako so se vseh zaporedne prošnje in spolnile se večletne želje cestnega odbora. Posl. dr. Nik. Tonkli poročila v imenu istega odseka o prošnji lovskega društva v Trstu za prenarodbo in spremembo obstoječe, za Goriško veljavne postave o varstvu divjačine. Iz raznih razlogov, posebno pa glede na težave in sitnosti, ki bi nastale pri izvrševanji postave, ko bi se predrugačila v smislu onega društva in tudi glede na to, da je o. kr. vlada vže obljubila o svojem času predložiti postavno novelo k obstoječi postavi, predlaga poročevalec, naj se o prošnji pride na dnevni red, čemur zbor tudi pritrđi.

Na predlog pravnega odseka in njegovega poročevalca dr. Verzeznassia odstopi se prošnja učiteljev ljudskih šol v okrajih Goriškem, Gradiškem, Sežanskem in Tolminskem za zboljšanje in povišanje njihovih plač dež. odboru z nalogo, da naj on od dotičnih o. kr. okrajnih šolskih oblastih pozve potrebne statistične date, kakor: koliko šol vže obstoji, koliko nekako se jih še namerjava ustanoviti, v kako plačilno vrsto spadajo in bi spadali nastavljeni učitelji, ker vse te okolnosti se morajo gledé na finančne razmere naše dežele jemati v poštev, ko bi se hotela premeniti dež. postava, po kateri so odmerjene plače učiteljem ljudskih šol; o došlih pozvedbah naj odbor o svojem času poročila in stavi konkretne predloge.

V imenu dež. odbora poročata potem dr. Tonkli in dr. Verzeznassi; in sicer prvi o proračunu goriškega mesta za l. 1890, drugi pa, da naj zbor potrdi učitelju Francu Strnad-u iz Črnič dovoljeno podporo, da je mogel obiskovati tečaj za ročno dela na Dunaju. Oba predloga se sprejmeta soglasno.

Slednič sledé še nekatera poročila raznih poslancev peticijskega odseka o došlih prošnjah za podpore, in zbor sprejme vse stavljenе nasvete. Iz-

prekrižaj se trikrat in reci: Beži, hudič! In vsak dan pač ne zamudi zmoliti en „Oče naš“ ter pristaviti: „krvavega stegna, reši nas, o Gospod!“

No, zdaj bo pa vendar čas — raket boš, morda vže godrnjaje — da mi enkrat poveš pravo ime krvavega stegna. Naj bo, nu, slišaj je enkrat. Če hočeš prav vedeti, povem ti naravnost: krvavo stegno je masonstvo, ali če umeš bolje nemško: frajmaurerstvo... No, pa vže zijaš v mé z debolimi očmi in z odprtimi ustmi: ha, kaj pomeni frajmaurerstvo? Čuj no: to je isto, kar slovenski prostozid, darstvo, frajmaurerji pa so slovenski prostozidarji.

Počakaj pa! Ne da bi me vže raznesel, češ, trdil sem, kakor da bi bili vsi slovenski zidarji od krvavega stegna! Na zadnje bi me znali Renčani ali Biljci še tožiti ali celó kamnjati, kakor so bajé tudi pod Kraško goro nabrali kamnja, da bi, kakor Judje sv. Štefana, sprejeli nedolžnega Hoduljo, ki ni revež nič drugega zskrivil, kakor da je popisal „besedo“, pri kateri je bil navzoč. Se zidarji pa nimam rad opraviti, imajo bat in žlico, znajo nabiti in nacmokati.

Da ti tedaj povem, prostozidarji od krvavega stegna imajo ves drugačen poklic kakor renški ali biljski; ker krvavo stegno ei misli sezidati vse drugačno postopje, dosti večé. Katero je pa to postopje, kako visoko, dolgo in široko, iz kakega kamnja in kar še drugega spada k temu, povedal ti bom drug pot, akoravno bi ti raji vže danes vse to zvedel.

med teh prošelj naj omenimo le edno, ki se je tudi soglasno sprejela, ter odstopila dež. odboru z nalogo, da jo pri c. kr. vladi priporoča, in ta prošnja je došla od občin St. Andrež, Sovodnje, Miren, i. t. d. ter zadeva zgradbo novega mosta čez Sočo.

S. tem je bil dnevni red izvršen; dež. glavar sklense sejo in napove prihodnjo za četrtek 7. t. m. o 5. popol.

Kaj je politika in kako se mora politikovati?

Še bolj kakor nevednost, škodi v politiki sebičnost. Politik mora namreč služiti javnemu blagru, mora ljudstvo podučevati o njegovih dolžnostih do države, kazati mu, kako se pride do prave, časne in večne sreče. Veliko odgovornost ima politik, ker za njim stoji množica večinoma slepa, ki ne zna razsojevati velikih dnevnih vprašanj. Zatorej se navadno še vso strastjo oklene svojih voditeljev, z njimi in za nje gre v ogenj. In blagor možu-politiku, ki si je, na čelu stoječ velike množice, zapisal na zastavo: blagor naroda — najviša postava — suprema lex; to ne sicer v zmišlu Maehiavellijeve koristnostne teorije, ampak v najblažem pomenu evangelija Kristusovega, ki je tudi rekel, da je prišel sam služiti, ne pa da bi njemu drugi služili.

V tem je izrečeno načelo edine prave, blage, narode caredujoče politike, načelo, katero ima sveto, neoskrnjeno biti vsakemu, ki se čuti poklicanega, da stopi iz ozkega privatnega kroga v javnost. Sebičnost-politik pa omenjeno evangeljsko načelo preobrne: narod naj meni služi, ne pa jaz narodu. Sebičnost sebi vse podvrže, se ob postavi za najvišji cilj, v katerega vse drugo obrača. Išče pa ali lastne slave ali bogastva ali kako druge dobrote.

Iz sebične politike izbija danšanes narodom največ zlega. Časniki so sicer prekoristni in prepotrebni. Ne moremo jih več pogrešati. Koliko je pa takih časnikov, ki svojo politiko ravna po koristi ene ali druge osebe, ki občini blagor podrejujejo privatnemu; listov nadalje, ki se ravno zaradi tega odpovedajo vsakemu načelu ali pa zastopajo in zagovarjajo najrazličniša, celo ekrajnostno si nasprotujoča načela edino zato, da služijo vsem strankam ter tako dobijo več naročnikov.

Taka politika narode ukužuje ter vgonablja duševno in gnotno. Duševno, ker breznačelna politika duhove poplitvuje in vlenoblja. Ona krha naravno razčnost, spodkopava vero v objektivno veljavnost načel in resnice ter vzgaja veliko množico, da je brezvoljna, slepa igrača v rokah vsakateroga premetenega demagoga. Neverjetno je, h kakih zavesti in nevpogljivi kreposti more narod vzgojiti načelna, dosledna politika, ki se ne vklanja trenutnim vtisom ali osebnim koristim. A še bolj neverjetno je, kako more breznačelna politika, ki se preminja po osebnostnih osirih, v ljudstvu zadušiti vsak npravstven čut ter je duševno popolnoma pokvariti.

Nič manj pa breznačelna politika ne škoduje tudi gnotnemu blagru narodovemu. Načela segajo namreč tudi v povetne reči. Občno blagostanje je vse odvisno od tega, kako se vredijo razmere mej delavcem in gospodarjem, mej bogatinom iz vbožcem, kako se vpravajo kupčijske zadeve, kako se razdelé javna bremena in davki pravično mej raznimi stanovi. Sebičnost pa, ki je v politiki zatjil načelo in vest ter drugega ne išče nego svoj žep, je pripravljen zagovarjati in glasovati za postave, po katerih se mali posestnik in obrtnik na milost in nemilost izdasta oduševnemu kapitalistu in Židu. Brezvestni, ker breznačelni politiki se debelijo pri javnih jaslih, mej tom ko kmet vмира od gladu. V besedah se dobriča, se hlini kot ljudskega prijatelja, nosi zvonec po ljudskih in delavskih shodih, na skrivnem pa spravlja zaklade in vkrupa, kako bi svojemu „prijatelju“ zadržal vrat.

Tako je s politiko — brez načel, brez vesti, s politiko, katero vodi in določuje sebičnost. —

Dopis.

Iz hribov, 3. novembra 1889. „To je zopet enkrat dež več let „Soča“ po Božji, pa tudi po moji volji“. Tako sem vskliknil, ko sem slučajno opozorjen prečital Vaš list. Rečem opozorjen; jaz sem bil sicer naročen na „Sočo“, ali v resnici Vam povem, da mi je zadnji čas tako prisedala, da je nisem mogel več čitati; kakeršna mi je prišla po pošti, tako sem pustil, niti odviti je nisem več mogel; pa zakaj bi jo bil tudi čital, saj sem že naprej vedel, da je od prve do zadnje vrste polna osebnosti, pogreva stare laži, da nekatero osebo grdi, druge pa v zvezde kuje, in vse to le zaradi — vbožih letnih 1200 gl. Zadnji čas je pač bil, da so se lastniki „Soča“ ojačili in osrčili, ter drugim rokam izročili svoj in tudi naš list. Kam bi bili mi prišli, ko bi bila šla stvar v tem tiru naprej, ko bi se bilo še dalje pustilo zvonec nositi in prvo vlogo igrati možem, ki povsod sejejo nemir, delajo

zdražbe in prepire, in ki so naj več zakrivali, da se Vam Goričanom ni postavil in zidal „Narodni dom“. Posebno je nas zadovoljila izjava novega vredništva; to je program, katerega more z mirno vestjo podpisati vsak Slovenec; to je zastava, pod katero se lahko zjedini in zbiramo vsi. Resnica in pravica naj bodeti vodilo, politična vprašanja naj so stvarno razpravljajo, osebnosti naj se puste na stran in le toliko se je treba edne ali druge dotakniti, kolikor dotična oseba to ali ono načelo, to ali ono stvar zastopa. Tudi to mi dopada v Vašem programu, da hočete v miru in slogi živeti z našimi sodeželani; saj smo drug na drugega navezani, drug od drugega odvisni. Vedno draženje, pikanje, hujkanje ljudi odtuja in ne obrodi pravega sadu. Če bodete pa napadani Vi, bodete vže znali odbiti tudi napad. Ali vedno je še resničen pregovor: lepa beseda lepo mesto najde. To svoje mnenje sem Vam nekako moral naznaniti, ker mi je te besede srce narekovalo in kar sililo v pero; na nas naročnikih pa stoji, da se oklenemo in držimo prerojene „Soče“.

Politični razgled.

Prihodnji teden se zopet snidejo na Dunaji avstrijski šhofi ali osebno ali po svojih pooblaščenih k skupnemu posvetovanju. Iz naše cerkvene pokrajine vdeležje se osebno tega posvetovanja nadškof goriški in škofa tržaški pa poreški. Židovski listi že naprej vedo povedati predmete, o katerih se bodo posvetovali višji cerkveni dostojanstveniki; ali to so le vgbanja časnikarjev in kot takim jim ni dati veliko vere. Le to moremo zagotoviti, da se bodo pri tej škofovski konferenci razpravljala vprašanja, ki zadevajo cerkvene interese v Avstriji.

Grof Kalnoky, minister zunanjih zadev, je te dni obiskal kneza Bismarka; ta obisk neki najbolj velja orientalskemu vprašanju in še vedno zavozlanim homatijam v Bulgariji. Ker je bil pretekle dni princ Koburški na potovanji in tudi na Nemškem in ker bulgarski narod toliko želi, da bi bil že enkrat konec temu provizoričnemu vladanju v Bolgariji, ko vlade evropske, zastopane pri berlinskem kongresu, niso še priznale vladarjem bulgarskim princa Ferdinanda, zato politiki nekako slutijo, kakor da bi ta Kalnoky-jev obisk imel enkrat rešiti ta provisorium v Bolgariji. V tem mnenji potrди nas tudi to, da je nemški cesar obiskal sultana v Carjemgradu in da ima v kratkem tudi laški ministerski predsednik Crispi romati k Bismarku.

Predariski in bukovinski dež. zbora sta svoje delo že končala in se razšla, drugih delovanja bode tudi kmali pri kraji. Iz štajerskega dež. zbora naj omenimo za štajerske Slovence imeniten predlog, katerega je stavil posl. dr. Radey, vsled katerega predloga bi za naprej poslanci kmečkih občin volili dva zastopnika v dež. odbor, in izmed njih bi bil eden z južnega štajerskega t. j. Slovenec. Ta predlog, katerega so podpirali tudi konservativni Nemci, se je izročil odseku v pretes. Čehi pa se niso mogli zjediniti glede adrese na cesarja, katero so predlagali Mladočehi. Dotični odsek v svoji večini predlaga, da se o adresi, ker niti po obliki niti po vsebini ni primerna, da bi se cesarju predložila, in ker tudi sedanje časovne razmere niso vgodne takim adresam, preide na dnevni red.

Iz inozemstva nam ni kaj takega poročati, kakor če zabiležimo kot poseben liberalen čin francoske vlade, da je 55 duhovnom vstavila plačo, ker so pri zadnjih volitvah glasovali in delali za monarhijo.

Domače in razne vesti.

Prevzvišeni in premilostivi knez in nadškof se je sinoči odpeljal na Dunaj k posvetovanju, ki je bodo imeli te dni avstrijski škofje v predatolnici cesarstva.

Veleuč. g. Fr Sedej, profesor bogoslovja v osrednjem semenišči, je imenovan za dvornega kaplana in odide drugi teden na Dunaj kot študijski vodja v viši bogoslovni zavod pri Sv. Avgustinu. Mi vrlému in učonemu gospodu in prijatelju čestitamo, akoravno bomo njegovo izgubo takoj občutili.

Za njegovega namestnika pa in suplenta za stari zakon je postavil prevzvišeni knezonadškof veluč. g. Al. Faidutti-ja, duzdanjega špirituala v semenišči.

Iz Kanala se nam piše: 4. t. m. tukaj zbrani duhovni Kanalskega dekanata izrekamo posebno zadovoljnost nad tem, da je do sedaj omahljiva „Soča“ prišla drugim možem v roke; ob enem pa tudi, kakor nam kaže „Nova Soča“, zelo obžalujemo korak v. č. g. dr. Ant. Gregorčič-a, da se je ločil od večias slovenskih deželnih poslancev in začel hoditi svoja pota.

V. č. g. dr. Gregorčič se je odpovedal deželnemu poslanstvu.

Iz Kala na Kanalskem smo prejeli obširni popis o slovesnosti pri blagoslovení novega altarja, ali zaradi pomanjkanja prostora sprejmemo le to: Altar je izdelal umetni kamnosek in izdelovatelj altarjev Ant. Trobec pri sv. Ivanu v Trstu. Novi altar napravljen in izdelan v strogo cerkvenem slogu, je deloma iz nabrežinskega, deloma iz repentaberskega kamna, v katerega so pa vdeleni raznobarveni kamni in različne vrste marmorja. Altar je svetel ko srolo, vse delo je krasno in dela vso čast mojstru, katerega ob enem kot vrliga narodnjaka in poštenjaka priporočamo z mirno vestjo vsem cerkvenim predstojništvom.

Res, žalostno, da le slovenski naši poslanci znajo ceniti, kako koristen bi bil veronauk na deželni kmetijski šoli, ker oni sami so podpirali dr. Gregorčičev predlog, naj bi se vpeljal za dijake, ki se učé kmetijstva, tudi veronauk kot učni predmet. Italijanski poslanci so ta predlog zavrgli. Zdi se, da ne vedo, čemu je prav za prav kmetijska šola. V obče se mišli, da se ima naše kmetijstvo po nji povzdigniti. Prav. Kaj pa dandanes najbolj povsedešje propad kmetijstva osebno pri nas? Prvo in pred vsemu zapravljivost in razkošno življenje; drugo pa nebo in zemlja pretresujoča kletvine, katere poslušati imajo najbolj priloznost isti gospodje poslanci, kateri so predlogu odrekli svoj glas. Tamu pogubnemu slu bi se pa najdatiše v okom prišlo, ako bi se s varoukom našemu kmetakemu ljudstvu vcepilo v srce malo tistega, ki se imenuje strah Božji. Le vera brzda poželjivost in učí z malim zadovoljnim biti, le ona zna zavnavati bogokletne jezike. To ima pa še posebno važnost za tiste mladeniče, ki imajo kdaj kot vzgledni (?) kmetovavci po deželi dajati ljudstvu dober vzgled ne le, kako se repa seje, ampak tudi, kako se varčno, po stanu, kristijansko živi. Potem naj pa kdo reče, da ni liberalstvo sovražno tudi gnotnemu napredku ališega ljudstva!

„Krvavo stegno“ — se je privarilo vže v Ljubljano in plaši — pred „Narodno tiskarno. Prikazalo se je „Slovenskemu Narodu“, ki se v štev. 2. nov. tako križa pred njim: „Stara „Soča“ bode odetej pisana v M. duhu, kakor kaže listek: „Krvavo stegno v trinajstih poglavjih“.

Za poštnega ravnatelja v Trstu je imenovan g. poštni svetnik Karol Pokorny, ki je doslej imel začasno vodstvo poštnega in brozjavnega vrada. Gosp. Pokorny je še razmerno mlad, a isredna delavna sila.

G. prof. Berbuč nam je spet s častno besedo zatrdil, da ni pri zadnjih volitvah nikakor agitoval, da pa ne more on s a m odgovoren biti za to, da so ga drugi postavili za kandidata.

O cesti čez Gradec je stavil bl. g. posl. And. Koojancič v deželnem zboru naslednjo peticijo:

Vsled prošnje de praes. 30. junija 1884 (št. 2913 a) podane v namen, da bi se na primeren način omogočilo gradenje skladovne ceste čez Gradec, zapopadene pod 16. točko št. I. dež. postava 24. novembra 1868 je visoki deželni zbor v seji dne 19. julija 1884 naročil deželnemu odboru, naj si prisaževa doseči med cestnima odboroma Goriškim in Kanalskim in neposrednje interesovanimi občinami tako poravnavo, po kateri se odstranijo vse ovire, ki se vstavljajo izdelovanju omenjene ceste.

Vsled toga je bil dež. odbor povabil k ustni obravnavi imenovana cestna odbora in zastopnike interesovanih občin, da bi dosegel v tej zadevi potrebno sporazumljenje.

Obravnava se je vršila vdeželni, dvorani dne 3. oktobra 1884 in je popisana v zapisniku slov. dež. odbora de praes. 3/10 84 št. 4227.

Vsi povabljeni so se je v deležili samo cestni odbor Kanalski je pismeno naznanil, da ne pride in da protestuje proti gradenju ceste čez Gradec.

Cestni odbor Goriški pa in vsi zastopniki občin oelih Brd so na nedvomen način pokazali, kako iskreno želé in kako radovoljno so pripravljeni zdato pomagati Kanalskemu cestnemu odboru, da bi se vže enkrat zgradila imenovana cesta, katera bi ne koristila samo Brdom, ampak tudi občinam širne Furlanije, posebno pa onim Korminskoga okraja.

Cestni odbor je pri tisti priliki izjavil, da je

pripravljen izvršiti delo v svojem okraju, katere bi stalo f. 10.217 gid.

Smartnaska občina je izjavila — in jo se to tudi vže prikrbela v svojih provdkih, da hoče v podporo Kanalskemu okraju odmesiti . f. 2000:— v denarju in 1000 ročnih robot.

Biljanska občina je za isti namen ponudila podpora f. 300:—
Medanska občina " 400:— ali 500 robot.

In Josip Pačovan, kot zastopnik posebnega društva obrtnikov v Korminu, je položil formalno ponudbo, v kateri je podpisnik l. 825:50

podpore kanalskemu okraju; torej skupaj f. 3525:50
Vse te ponudbe so priloženo omenjenemu zapisniku 3. oktobra 1884 in se nahajajo v aktih slov. dež. odbora.

(Konec prih.)

Goriške zemljiščno-odvezne obligacije so bile dne 31. oktobra t. l. izrečane:

a. obligacije z odseki;
po 50 gid. št. 107 in 236;
po 100 " " 368, 433, 727, 837, 982, 998, 1020 in 1028
po 500 " " 17, 19, 32, 228;
po 1000 " " 135, 408, 549 in 575.

b. obligacije črka A
št. 5 črka A za 400 gl. cerkev na s. Gori,
" 11 " " 350 " župnija Volče,
" 42 " " 180 " " Farra,
" 68 " " 150 " cerkev na s. Gori,
" 119 " " 130 " davni na s. Barbare v Ipavi
" 132 " " 80 " občina Čessoca,
" 164 " " 670 " " Trič,
" 181 " " 250 " cerkev v Medani,
" 244 " " 1080 " " s. Hieronima v Kozani
" 247 " " 930 " farna cerkev v Bovcu,
" 251 " " 1650 " velika cerkev v Gorici,
" 287 " " 160 " cerkev na Gradiškuti,
" 299 " " 110 " občina Deskla,
" 307 " " 5280 " Goriški verski zlog,
" 322 " " 2630 " cerkev M. D. v Kojkem,
" 421 " " 1710 " " s. Urha v Ribenbergu
" 427 " " 4730 " župnija v Biljani,
" 438 " " 50 " cerkev s. Kojana v Št. Kojanu,
" 473 " " 4856 " župnija v št. Petru na Soči
" 12 " " 1410 " " v Brezovici pa le za 710 gid. in za ostalih 700 gl. se bo izdala nova obligacija črka A.

Vse te obligacije s 5% premijo vred bo izplačevala deželna blagajnica od 1. maja 1890 naprej. c. obligacije že v poprejšnih dobah izrečane, pa še ne realizirane, od kojih obresti tudi več ne teko:

1. obligacije z odseki
po 50 gl. št. 83, 232, 233 in 234,
" 100 " " 394, 463, 464, 931 in 395,
" 500 " " 28,
" 1000 " " 576.

2. obligacije črka A
št. 147 črka A za 250 gid. župnija Baguaris,
" 152 " " 60 " občina Kaseljan,
" 234 " " 60 " podružnica s. Jurja v Brestinji,
" 291 " " 50 " Frid. Sig. Riva.

Za posestnike vinogradov važno. Kje in po kaki ceni se dobiva bakreni vitrijol, se točno pove pri vodstvu dež. kmet. šole, slov. oddetek, v Gorici.

Črvi nam niso ljubi na vrtu, še najljubši pa po cvetličnih loncih. Žive se ob gujoidih rastlinskih ostankih, a tudi o koreninah. Na vrtu sicer ne škodujejo znatno. Po cvetličnih loncih pa se lotijo korenin, če jim zmanjka med prstjo gujoidih rastlinskih ostankov. Večkrat cvetice popolnoma končajo. Preganjamo jih, če prilivamo z orehovo vodo ali pa s tako, s katero poparimo orehovo listje. Ta jih konča. Namočimo pa tudi ženofove moke. S tako vodo prilijemo cveticam, in vsi črvi v loncu pridejo na površje. Tedaj jih poborimo in končamo.

Kako hraniti klobase po leti. Če nimamo sušilnice, denimo klobase in gujati v dobro zaprto sobno peč in jih suspiramo s precejšnim pepelom, ali jih pa zavijemo v papir in denimo v pepel.

Drago sadje. Oskrbništvo nekega posestva ob Renu prodalo je konci meseca septembra 200 jabolk špališkega drevja za 100 mark, torej jabolko za 50 vinarjev ali 30 kr. naboga denarja.

Kaznovan poredež. V občini Teplu na Češkem poškodoval je neki fantalin 31 ob cesti stoječih jablan. Zložil je so zasadi, in okrajno sodišče mu je prisodilo 9 mesecev hude ječe, vsak mesec po eden post in povračilo sodnih stroškov.

Vredništvo gospodom naročnikom.

Povdarjali smo sicer vže v zadnji številki našega lista, da novo vredništvo „Soče“ ne bo služilo osebam, ampak le načelom. To ponavljamo še enkrat. Kakor brki bi se skušalo od katerekoli strani omajevati našo neodvisnost, tako da bi ne mogli popolnoma in brez ozira na osebe zagovarjati pravico, ali da bi ne mogli z rasnico na dan, damo častno besedo, da se odpovemo vredništvu.

Če bi se nam izogibali, a razume se pač samo ob sebi, da le toliko, kolikor se bo dalo, kolikor imena oseb ne segajo v stvar, katero zastopamo. In prisiljeni smo vže zdaj pečati se z osebo, katere ime je bistveno spleteno z najnovejšim razkolom Goriškim.

Mi cenimo zaslugi dr. Gr. za narodno stvar na Goriškem. Zaslugam gre plačilo, priznanje. In prepričani smo, da to bi prej ali kasneje izostalo. Le je bilo treba dr. Gr. čakati, da bi ga bil nared sam, in sicer vstavnim in postavnim potom poklical na višje mesto. Tega pa dr. Gr. ni čakal. Kakor je razvidno iz izjave „Sočinega“ lastništva, ki je prisašamo danes na prvem mestu, je dr. Gr. sam ooblastno izdajateljstvo „Soče“ izročil moži, ki ga je sam poklical, in sicer, kakor se zdi, s tem namenom, da bi mu v „Soči“ gladil pot do deželnega odboraštva. Dr. Gr. se je zleto preveč samega sebe priporočati, to je imel storiti za-nj drug. To je tudi storil od njega postavljeni izdajatelj.

No pa, kdo pride v odbor, je bilo konečno odvisno vendar le od poslancev. Ti so bili postavno voljni, in kot taki so si izbrali v odbor drugega moža. Taktika je zahtevala od dr. Gr., da bi se bil vdal vođi ter čakati, dokler bi narod ne izvolil v deželni zbor poslancev, ki bi hoteli njega poslati v odbor. To bi bilo korektno, vstavno. A zaleti zdaj narod pregovarjati in ščuvati proti poslancem, češ, da mora izvoljeni odbornik se odpovedati in poslanci le njega, dr. Gr., izbrati, vstanoviti v ta namen celo nov list, tako postopanje je j nekorakno i nevstavno. Poslanci niso pač otroci, da bi se dali z žuganjem vgnati.

Mi nečemo tu presojevati, kdo bi bil sposobniši za odborništvo, denimo, da je dr. Gr. res sposobniši kakor vsak drugi, reči smo le hoteli, da to ni način, na kateri si značajan mož pomaga sam do višje atopinje. To kaže prvič breztaktnost, drugič sebičnost.

Rekli smo, da osebam se ne bomo klanjali. Kar se pa tiče dr. Gr., izjavimo tu očitno, da moramo delovanje njegovo kot javne osebe obsajati. Ves svet vó, da je njegovo ime zadnjih let tesno združeno s zgodovino „Soče“. Nam ni znan slovenski list, ki bi znal mej krščenstvom in liberalizmom tako posrejevati, ki bi znal tako v en koš metati dobro in slabo, recimo, ki bi bil tako breznačelen, kakor je bila „Soča“, tudi pod vodstvom dr. Gr. Ni nič še tako krščenškega, a tudi nič tako liberalnega in radikalnega, česar bi ne bila vže „Soča“ priporočala. Ona je liberalcem vedno pomagala iz zadrege. Priporočala je „Slovana“, „Slovanski Svet“, „Slovenski Narod“, a za konservativne liste ni malo ali nikdar imela gorke besede.

Breznačelnost je smrt zdrave politike, in moza politika, ki v javnem delovanju ne pozna načelnosti in stroge doslednosti, smatramo kot nesposobnega za javnost, njegovo delovanje za pogubno narodu, dasi so zčasni vspehi njegovega truda še tako sijajni.

Sicer pa, cko hočemo vedeti, komu koristi dr. Gr. politika, na kateri strani stoji dr. Gr., vprašajmo, s katere strani mu hvalo ploskajo.

Še strani, kjer velja radikalni „Sl. Narod“ za edino zveličaven evangelij. Od tod se pozdravlja, se proslavlja gibanje, kateremu na čelu je dr. Gr. To gibanje je posebno od zadnjih volitev v zvezi z gi-

banjem mladoslovenskim v Ljubljani, in to poslednje spet z mladočeskimi. Govori se o vredniku „Nove Soče“, da je ali da je bil sodruknik „Sl. Sveta“. V ti dražbi najdemo dr. Gr! Od tod, s pomočjo te stranke hoče dr. Gr. doseči, česar želi?!

Ako hoče dr. Gr., da reši svojo čast pred konservativnimi Slovenci, pozivljemo ga, naj javno in odločno izreče, da se je ločil od liberalcev, da se jim zahvaljuje za njih čestitanje, da neče nikdar in nikoli več imeti z njimi opraviti.

Dokler tega ne stori, ostane naš političen nasprotnik. Čestitanje in slavljenja od liberalcev si mora šteti katoličan, in toliko bolj duhoven — v sramoto!

Št. 4429/89

V Gorici dne 25. oktobra 1889

RAZGLAS.

Na slovenskem oddelku deželne kmetijske šole se začne novo šolsko leto dne 20. novembra t. l. lapraznjeno je 6 štipendijev, pet po 100 in eden po 50 gid. na leto.

Podučni tečaj traja dve leti.

Kot gojenci se sprejmo mladenci, kateri

a) so dosegli 15. leto,
b) znajo brati in pisati, kar se dokaže posprejemnem izpitu,
c) so zdravi in krepke postave ter izkažejo dobro pravno vedenje.

Gojenci se deložé vseh del na kmetiji in v drugem letu se morajo vaditi tudi v oskrbnih opravilih.

Ročna dela na kmetiji se odškodujejo z nagrado v denarju, katera se odmeri s posebnim ozirom na vrednost storjenega dela.

Gojenci čobe v zavodu stanovanje brezplačno hrano pa za zmerno plačilo, koje se štipendijatom odbije od stipendija.

Prošnje za sprejem oziroma za podelitev štipendijev, privedene s potrebnimi spričevali, naj se izroči vodstvu najkasneje do 10. novembra t. l.

DEŽELNI ODBOR

deželni glavar.

Zeleznični urnik za goriško postajo.

1. Prihod iz Italije in odhod v Trst in na Dunaj:

PRIHOD: ob 4.20 zj., 9.02 zj.; — 4.57 po pol. in 7.24 zveč. — ODHOD: ob 5.— zj., 9.22 zj.; — 5.17 po pol. in 7.41 zveč.

2. Prihod z Dunaja in iz Trsta in odhod v Italijo:

PRIHOD: 10.03 predp.; 11.18 predp.; — 6.46 pop.; 11.37 zveč. — ODHOD: 10.06 predp.; 11.28 predp.; — 6.53 pop.; 11.51 zveč.

Mašne knjige

po isti ceni kot v Ljubljani, prodaja v Gorici v Semeniških ulicah št. 10.

G. LIKAR.

HILARIJANSKA TISKARNA

v Gorici, v nunskih ulicah h. št. 14,

sprejema v tisek knjige, knjižice, časnike, vizitne liste, vabila, okrožnice, soneta, peti cije, cenike, jedilne liste, bolete, vozne in mrtvaške liste, želna pisma in vsakoršna dela, ki spadajo v delokrog tiskarske umetnosti po prav nizkih cenah.

Tiskarna ima v zalogi vsakevrstnih tiskanic za cerkveno rabo, kakor: za spričevala, račune, dnevnik, zapisnike, preglede, razkaze, posnetke, kanonske table, matice (matrike) za krst, birmo, zakon, smrt, velikonočne liste, kakor tudi za popis duš (status) v latinskem, slovenskem, italijanskem in nemškem jeziku itd. itd.

Tiskarna daje poročte za natančno in hitro postrežbo in za nizkost cen.